

ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՇԽԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹՅԱՆ

18-ՐԴ ԱՍԵՆԱՄՅԱ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԻՐԱՎՈՒՆՔԻ ԴԱՏԱԿԱՆ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

1. *Եզրակացություններ՝*

- ✓ Բացի ընտրական վարչարարության մարմիններից ընտրությունների ժամանակ վեճերի լուծման գործում կարևոր դեր ունեն մաս դատարանները.
- ✓ Ոչ թե մրցակցել, այլ համալրել.
- ✓ Հստակ սահմանված պատասխանատվություն – հստակ և համաձայնեցված օրենսդրություն.
- ✓ Երաշխիքներ օրինական գործընթացի օրինականության համար:
Դատարանների համակարգը՝
- ✓ Սահմանադրական դատարան.
- ✓ Գերագույն դատարան (վճռաբեկ դատարան).
- ✓ Առաջին ատյանի դատարաններ.
- ✓ Մասնագիտացված դատարաններ (վարչական դատարան):

2. *Միջազգային չափանիշներ՝*

ա) Եվրոպայի խորհրդի Վենետիկյան հանձնաժողով (2002)

«Ընտրությունների ուղեցույց. Ընտրական հարցերում ճիշտ վարվելաձևի օրենսգիրք» - միջազգային միակ գործող փաստաթուղթը, որը վերաբերում է ընտրական իրավունքի դատական պաշտպանությանը.

բ) ԵԸԻԸ ամենամյա հանաժողով /Մոսկվա, սեպտեմբերի 26-28, 2002թ./, որն ընդունեց ընտրական իրավունքի դատական պաշտպանության առաջարկություններ ներառող «Ընտրական իրավունքի, ազատությունների, չափանիշների կոնվենցիայի» նախագիծ:

3. *Մարտահրավերներ և խնդիրներ՝*

- ա) Ժամկետների սահմանափակում.

- ✓ Բողոքները պետք է քննվեն շատ կարճ ժամանակահատվածում՝ 1-3-5 օրվա ընթացքում /ռեսուրսներ, օրենսդրություն/
- բ) Թեկնածուների գրանցում.
 - ✓ ստորագրությունների կեղծում,
 - ✓ անբավարար քանակությամբ ստորագրություններ,
 - ✓ չգրանցված կուսակցություններ,
 - ✓ թեկնածուների առաջադրման օրինականություն,
 - ✓ սխալ փաստաթղթեր,
 - ✓ ժամկետների խախտում:
- գ) Ընտրողների ռեգիստր.
 - ✓ ոչ լիարժեք ցուցակներ,
 - ✓ ակտիվ ընտրողը կարող է ընտրել քվեարկության հասցեն,
 - ✓ ընտրատարածքների և ընտրատեղամասերի նկարագրություն:
- դ) Քվեարկության օր.
 - ✓ քվեարկության նախորդ օրը՝ լռության օր, նախընտրական քարոզչության դադար,
 - ✓ ոչ լիարժեք ցուցակներ,
 - ✓ լցումներ,
 - ✓ անօրինական քվեարկություն այլ անձի միջոցով,
 - ✓ կորած քվեաթերթիկներ,
 - ✓ ընտրողների կամքի վրա ազդեցության կիրառում ընտրատեղամասի ներսում կամ դրա հարակից տարածքում,
 - ✓ ընտրատեղամասերի վարչական շենքերի աշխատակիցների ներկայություն ընտրատեղամասում:
- ե) Քվեաթերթիկները հաշվելու հետ կապված անօրինություններ.
 - ✓ սխալ մեթոդաբանություն,
 - ✓ քվեաթերթիկների վավերականության որոշում,
 - ✓ չլիազորված անձանց միջամտություն,
 - ✓ ընտրական փաստաթղթերի տեղափոխում, պաշտպանություն,
 - ✓ աղյուսակավորում, թափանցիկություն: